

ЕКОНОМІКА СЬОГОДНІ: ПРОБЛЕМИ МОДЕЛЮВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ

«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ» (ПУЕТ)

ЕКОНОМІКА СЬОГОДНІ: ПРОБЛЕМИ МОДЕЛЮВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ

МАТЕРІАЛИ

XIV Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції

За загальною редакцією д. е. н., професора М. Є.
Рогози, Г. В. Карнаухової

(м. Полтава, 12–13 грудня 2024 року)

Полтава
ПУЕТ
2024

Організаційний комітет

Голова організаційного комітету – О. О. Нестуля, Лауреат державної премії України в галузі науки і техніки, заслужений працівник освіти України, ректор Полтавського університету економіки і торгівлі», далі – ПУЕТ, д.і.н., професор.

Заступники голови організаційного комітету:

Н. С., Педченко, перший проректор ПУЕТ, д.е.н., професор.

М. Є. Рогоза, заслужений діяч науки і техніки України, академік Академії економічних наук України, академік Міжнародної академії біоенерготехнологій, науковий директор громадської спілки "Міжнародний центр досліджень соціально-економічних проблем модернізації та розвитку кооперації", професор кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем ПУЕТ, д.е.н., професор;

Ж.А. Кононенко, завідувачка кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем ПУЕТ, к.е.н., доцент;

Члени організаційного комітету:

Ю.С. Матвієнко, проректор з науково-педагогічної роботи ПУЕТ, к.п.н.

Ткаченко А.С., директор Навчально-наукового інституту денної освіти, к.т.н., доцент;

В.І. Перебийніс, професор кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем ПУЕТ, д.е.н., професор;

Г.В. Карнаухова, заступник завідувача кафедри, старший викладач кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем ПУЕТ;

В.В. Стеценко, доцент кафедри управління персоналом, економіки праці та економічної теорії ПУЕТ, к.е.н., доцент

Л. М. Діденко, директор ЦІЗОП ПУЕТ.

Економіка сьогодні: проблеми моделювання та управління : матеріали XIV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції / за заг. ред. д-ра екон. наук, професора М. Є. Рогози, Г. В. Карнаухової (м. Полтава, 12–13 грудня 2024 року). – Полтава : ПУЕТ, 2024. –302 с.

У матеріалах конференції розглядаються питання управління, моделювання, прогнозування, соціально-економічні систем ; цифрові трансформації, штучний інтелект в економіці, державному управлінні та місцевому самоврядуванні; сталій розвиток регіонів громад, територій, суб'єктів господарювання; кооперація, мале та середнє підприємництво; промислова політика у частині підготовки кадрів, штучний інтелект.

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.

© Полтавський університет економіки і торгівлі, 2024

Програмний комітет:

- **Аймагамбетов Е.Б.**, ректор Карагандинського економічного університету Казспоживспілки, д.е.н., професор (м. Караганда, Республіка Казахстан);
- **Александра Кужер**, заступник декана, завідувач кафедри прикладних суспільних наук, професор. Сілезький технологічний університет (м. Глівіце, Польща);
- **Олексій Квілінський**, д.е.н., професор, Лондонська академія науки і бізнесу, Інститут розвитку міжнародного співробітництва (м. Лондон, Великобританія)
- **Гулієв Е.А.**, ректор Азербайджанського університету кооперації, д.е.н., професор (м. Баку, Азербайджанська Республіка);
- **Статі Статєв**, ректор Університету національної та світової економіки (м. Софія, Республіка Болгарія);
- **Факеров Х.Н.**, ректор Таджицького державного університету комерції, д.е.н., професор (м. Душанбе, Республіка Таджикистан);
- **Ян Польцин**, д.е.н., професор, Державна вища школа імені Станіслава Сташица в м. Піла (Польща);
- **Вимлінський В.В.**, професор кафедри математичного моделювання та статистики ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» (м. Київ), д.е.н., професор;
- **Вовк В.М.**, д.е.н., професор, заслужений професор Львівського національного університету імені Івана Франка» (м. Львів);
- **Єрмаков О.Є.**, завідувач кафедри економіки праці та соціального розвитку Національного університету біоресурсів і природокористування (м. Київ), д.е.н., професор.
- **Залознова Ю.С.**, член-кореспондент НАН України, академік Академії економічних наук України, директор Інституту економіки промисловості Національної академії наук України (м. Київ), д.е.н., професор;
- **Ляшенко В.І.**, віце-президент Академії економічних наук України , завідувач відділу Інституту економіки промисловості Національної академії наук України (м. Київ), д.е.н., професор;
- **Максишко Н.К.**, завідувач кафедри економічної кібернетики Запорізького національного університету (м. Запоріжжя), д.е.н., професор;
- **Меркулова Т. В.**, завідувач кафедри економічної кібернетики та прикладної економіки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (м. Харків), д.е.н., професор.

- **Олешико Т. І.**, професор кафедри бізнес-аналітики та цифрової економіки Національного авіаційного університету (м. Київ), д.т.н., професор.
- **Ольховська О.В.**, завідувач кафедра комп'ютерних наук та інформаційних технологій ПУЕТ (м. Полтава), к.фіз.матем.наук.
- **Павлова В.А.**, професор кафедри міжнародної торгівлі та підприємництва Університету імені Альфреда Нобеля (м. Дніпро), д.е.н., професор;
- **Порохня В. М.**, професор кафедри економіки Класичного приватного університету (м. Запоріжжя), д.е.н., д.т.н., професор;
- **Рамазанов С. К.**, заслужений діяч науки і техніки України, академік МАІ, МАНЕБ, АЕНУ, ТАУ, АТНУ, професор кафедри інформаційних технологій та програмування Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля (м. Київ), д.т.н., д.е.н., професор;
- **Роскладка А. А.**, завідувач кафедри цифрової економіки та системного аналізу Державного торговельно-економічного університету (м. Київ), д.е.н., професор;
- **Ткаченко В. А.**, академік Академії економічних наук України, заступник директора науководослідного інституту розвитку економіки та суспільства Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля (м. Дніпро), д.е.н., професор;
- **Харазішвілі Ю.М.**, академік Академії економічних наук України, головний науковий співробітник Інституту економіки промисловості Національної академії наук України, (м. Київ), д.е.н., професор;
- **Харченко О. А.**, декан факультету інформаційних технологій, доцент кафедри інженерії програмного забезпечення та кібербезпеки Державного торговельно-економічного університету (м. Київ), к.т.н., доцент.

ЗМІСТ

ВІТАННЯ УЧАСНИКІВ І ГОСТЕЙ XIV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ «ЕКОНОМІКА СЬОГОДНІ: ПРОБЛЕМИ МОДЕЛЮВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ».....	14
Секція 1 Соціально-економічні системи та процеси: управління, моделювання, прогнозування.....	18
Grygorian R., Fedorovych I. THE ESSENCE AND MAIN COMPONENTS OF THE INNOVATIVE POTENTIAL OF ENERGY ENTERPRISES.....	18
БЕСПЯТЮК Марія ГРОШОВО-КРЕДИТНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ	20
Богуцька О.А. ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНЮВАННЯ ЛЮДСЬКИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ТА ПОВОЄННОГО ВІДТВОРЕННЯ ЕКОНОМІКИ	23
Гаркуша Ю.О. Козачинська Д.А. ФОРМУВАННЯ ДЕПОЗИТНИХ РЕСУРСІВ БАНКУ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ	27
Дров'яніков М.Р., Ткачук Н.М. РОЗВИТОК СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ В УКРАЇНІ	30
Євстаф'єв С.М. ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ ПІДПРИЄМСТВА	33
Каменюк А.О., Карнаухова Г.В. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В УПРАВЛІНСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	35
Кононенко Ж.А., Лизун Р.Б., Санжарівський А.Ю. ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА: ЗМІСТ, ВИДИ ТА РОЛЬ У СУЧASNІХ УМОВАХ	38
Кононець Н. В., Іщенко І. С. ЗАСТОСУВАННЯ СУЧASNІХ МЕТОДІВ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ МЕНЕДЖЕРА	41
Коношко Г. Г., Шипелик С.В., ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ БРЕНДИНГУ	44

ЗМІСТ

ВІТАННЯ УЧАСНИКІВ І ГОСТЕЙ XIV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ «ЕКОНОМІКА СЬОГОДНІ: ПРОБЛЕМИ МОДЕЛЮВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ».....	14
Секція 1 Соціально-економічні системи та процеси: управління, моделювання, прогнозування.....	18
Grygorian R., Fedorovych I. THE ESSENCE AND MAIN COMPONENTS OF THE INNOVATIVE POTENTIAL OF ENERGY ENTERPRISES.....	18
БЕСПЯТЮК Марія ГРОШОВО-КРЕДИТНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ	20
Богуцька О.А. ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНЮВАННЯ ЛЮДСЬКИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ТА ПОВОЄННОГО ВІДТВОРЕННЯ ЕКОНОМІКИ	23
Гаркуша Ю.О. Козачинська Д.А. ФОРМУВАННЯ ДЕПОЗИТНИХ РЕСУРСІВ БАНКУ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ	27
Дров'яніков М.Р., Ткачук Н.М. РОЗВИТОК СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ В УКРАЇНІ	30
Євстаф'єв С.М. ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ ПІДПРИЄМСТВА	33
Каменюк А.О., Карнаухова Г.В. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В УПРАВЛІНСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	35
Кононенко Ж.А., Лизун Р.Б., Санжарівський А.Ю. ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА: ЗМІСТ, ВИДИ ТА РОЛЬ У СУЧASNІХ УМОВАХ	38
Кононець Н. В., Іщенко І. С. ЗАСТОСУВАННЯ СУЧASNІХ МЕТОДІВ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ МЕНЕДЖЕРА	41
Коношко Г. Г., Шипелик С.В., ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ БРЕНДИНГУ	44

Костогриз В.Г., Степаненко А.С. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В СУЧASNІХ РЕАЛІЯХ	47
Леськов В. В. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ПОСТИЙНИХ ЗМІН ЗОВНІШньОГО СЕРЕДОВИЩА.....	50
Літвінов О.С., Бабицький Р.В. АЛГОРИТМ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ ЩОДО ІНВЕСТУВАННЯ В СТАРТАПИ.....	53
Ляшевська О.І. СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ УКРАЇНИ В УСТАНОВАХ І ПІДРОЗДІЛАХ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ.....	56
Набасов Ю.В., Ямпольська М.С., Кононенко Ж.А. СУЧASNІ ТЕНДЕНЦІЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ФІНАНСОВИХ РИНКІВ	59
Оголь В.О. ЕВОЛЮЦІЯ СИСТЕМ ТА МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ	62
Окландер Т.І., Щербина О.С ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ПЛАНУВАННЯ ПРОДАЖІВ БУДІВЕЛЬНО- ВИРОБНИЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ	65
Охтень О.О., Дасів А.Ф. КОРЕЛЯЦІЙНИЙ АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО ТА ФІСКАЛЬНОГО СТИМУЛОВАННЯ СМАРТ-ПРОМИСЛОВОСТІ У КРАЇНАХ ОЕСР	66
Палига А.В., Пухальський В. В. АВТОМАТИЗАЦІЯ ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРЕВАГИ ДЛЯ БІЗНЕСУ	70
Півницька О.А. СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	73
Плиса В.Й., Плиса З.П., Кокиза Д.В, МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ І РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ НАДІЙНІСТЮ СТРАХОВИКА В СОЦІАЛЬНО- ЕКОНОМІЧНИХ РЕАЛІЯХ ВОЄННОГО ЧАСУ	75

Погоріла Д.Р. ЩОДО ЗМІНИ ТОВАРНОЇ СТРУКТУРИ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ ЗА ГРУПОЮ «ЦУКОР І КОНДИТЕРСЬКІ ВИРОБИ З ЦУКРУ»	78
Рибалко-Рак Л.А., Білан Л.П., Опришко В.І. ОБГРУНТУВАННЯ ВИМОГ ДО ВИБОРУ КРИТЕРІЙ ОЦІНКИ СИСТЕМИ ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМСТВА	80
Саюк І.Л., Саюк Д.І., Никонюк Ю.І. МОДЕЛЮВАННЯ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ	83
Сімонов К.А. ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ СЦЕНАРІО-АНАЛІЗУ ДЛЯ ВИБОРУ СЦЕНАРІЮ РОЗВИТКУ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ	85
Соколова А.М., Щербаков Є.М. МОДЕЛЮВАННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ СТРАХОВИКІВ	87
Стасюк О. В. ДОСЛІДЖЕННЯ РІВНЯ БЕЗРОБІТТЯ НАСЕЛЕННЯ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ ЗА ДОПОМОГОЮ СТАТИСТИЧНИХ ІГОР	90
Хижняк І. М. ОБГРУНТУВАННЯ ВАЖЛИВОСТІ ОЦІНЮВАННЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ	95
Секція 2. . Цифрові трансформації та штучний інтелект в економіці, державному управлінні та місцевому самоврядуванні: досягнення, виклики, ризики.	99
Kononenko M.A., Shepel O.S. SMART FACTORIES AS CATALYSTS OF HYPERCOMPETITION	99
Божик Д.П. ЄВРОПЕЙСЬКА МОДЕЛЬ ЛОГІСТИКИ 4.0: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ АДАПТАЦІЇ В УКРАЇНІ	103
Вишневський О.С., Божик М.С., Гульчук Т.С. ПОТЕНЦІАЛ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ОПТИМІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ	106
Кораблінова І.А., Мелехов О.М. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ АНАЛІЗУ ПОВЕДІНКИ СТЕЙХОЛДЕРІВ СФЕРИ ІКТ	109

Коцюба К.М. ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ АНАЛІТИКИ ДАНИХ У СФЕРІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ УКРАЇНИ	112
Кучеровська В.О., Обушний С. М. ІНТЕГРАЦІЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В УПРАВЛІНСЬКІ ПРОЦЕСИ	120
Макаренков О. Л. ВІРТУАЛЬНІ АКТИВИ (ВАЛЮТИ) КОРУПЦІОНЕРІВ НА ТЛІ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ.....	123
Маліновська О. Я., Крит Д. Р. ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ: ДОСЯГНЕННЯ, ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ (2022-2024).....	130
Нечипоренко А.В. ВПЛИВ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА РОЗВИТОК ФІНАНСОВОГО РИНКУ	134
Олешко Т.І., Лещинський О.Л. РИЗИКИ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ БАНКІВ.....	137
Палига А.В., Пухальський В. В. ВПЛИВ НОВИХ РЕГУЛЯТОРНИХ ВИМОГ НА ПРОЦЕДУРИ АУДИТУ	140
Помаза-Пономаренко А.Л., Батир Ю.Г., Лопатченко І.М., ЦИФРОВІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ Й ЕКОНОМІЦІ	143
Прасолова С.П., Жовновач М.А. ІНТЕГРАЦІЯ БАНКІВ І ФІНТЕХ-КОМПАНІЙ: ЕКОСИСТЕМНИЙ ПІДХІД	146
Решетняк Т. В., ЗАСТОСУВАННЯ ШТУЧНИХ НЕЙРОННИХ МЕРЕЖ У СИСТЕМАХ УПРАВЛІННЯ	149
Рогоза М. Є., Кривенко С. В. ІННОВАЦІЙНА ПАРАДИГМА СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ У КОНТЕКСТІ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ	152
Хоменко А.Ю. РОЛЬ СТРАТЕГІЇ ІНТЕРНЕТ-МАРКЕТИНГУ В ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ	157

Чайка І. П., Постнова А. Р. ЦИФРОВІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ В ЕКОНОМІЦІ, ДЕРЖАВНОМУ УПРАВЛІННІ ТА МІСЦЕВОМУ САМОВРЯДУВАННІ	160
Череп К.А. РЕГУлювання штучного інтелекту державою та бізнесом	162
Чуднівець А.Б. Хеджування як метод управління фінансовими ризиками.....	164
Шрамко Е.В., Яценко В.В. Інтернет-магазини в Україні: проблеми та перспективи розвитку	166
Яріш О.В., Омельяненко В.Ю. Трансформація бізнес-аналітики на основі штучного інтелекту	168
Секція 3. Сталий розвиток регіонів громад, територій, суб'єктів господарювання.	172
Абрамов М.Д. Особливості трудових ресурсів у торгівлі..	172
Бородіна О.А. Форсайт як актуальна методика проведення стратегування місцевого соціально-економічного розвитку	175
Волков М.І., Яріш О.В. Інвестиційна привабливість України під час війни: виклики та можливості для відновлення	178
Гідулянов Д.А. Розвиток стартапів в Україні в умовах війни	181
Дениско О.В., Кононенко О.А., Кононенко Ж.А. Тенденції підприємницької активності	185
Захарченко Л.А. , Самотюк Т.О. Формування фінансового потенціалу закладу вищої освіти в умовах трансформаційних змін	191
Ільїна М.В., СТАЛИЙ РОЗВИТОК ПРИКОРДОННИХ ГРОМАД ТА УПРАВЛІННЯ МІСЦЕВИМИ БЮДЖЕТАМИ.....	197

Кіріченко К.Р. ПРО РОЗВИТОК РИНКУ ЦУКРОВИХ КОНДИТЕРСЬКИХ ВИРОБІВ	200
Кононенко Ж.А., Марченко О.В., Глущенко В.А. ДІАГНОСТИКА МАЙНОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА	202
Кононенко Ж.А., Песцов В.В., Кривошапка М.Є. РОЛЬ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОГНОЗІВ В ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	205
Микитенко В.В. СЦЕНАРІЇ РЕКОНСТРУКТИВНОГО ВІДНОВЛЕННЯ ІНДУСТРІАЛЬНИХ МАКРОРЕГІОНАЛЬНИХ ЗОН УКРАЇНИ	209
Павлов В.В. ПРАВОВИЙ СТАТУС СОЦІАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ	212
Палига А.В., Бурбела А. Л. ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК ЯК ІНСТРУМЕНТ МОНІТОРИНГУ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА НА ФІНАНСОВОМУ РИНКУ	214
Пирог В. В. , Дацій О. І. РОЛЬ КОРПОРАЦІЙ У РЕАЛІЗАЦІЇ СМАРТ-СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ ЧЕРЕЗ ОРГАНІЗАЦІЙНІ ІННОВАЦІЇ	217
Потайчук А.О., ТЕНДЕНЦІЇ ПРОДАЖІВ В СЕГМЕНТІ ОДЯGU	220
Радченко К.В. ПАРТНЕРСТВО ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ МІЖНАРОДНІ ВИМІРИ ВЗАЄМОДІЇ УКРАЇНСЬКИХ МІСТ ІЗ ЗАРУБІЖНИМИ АКТОРАМИ ПРИВАТНОГО СЕКТОРУ ТА МІСТАМИ У КОНТЕКСТІ МОДЕЛІ СМАРТ-СІТІ.....	221
Рогоза М. Є., Перебийніс В.І., Кононенко Ж. А., Карнаухова Г.В.ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДОЛОГІЇ СТРАТЕГУВАННЯ СМАРТ-СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ РЕГІОНІВ ПРИ ПРОЕКТОМУ ПІДХОДІ	225
Рогоза М.Є., Вівтоніченко Я.В..Максимчук Р.Ю., Шило В.І., ПРОЦЕС УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ НА ЗАСАДАХ КРАУДІНВЕСТИНГУ ЯК СПОСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ РЕГІОNU ТА ЙОГО СУБ'ЄКТІВ	230
Сімолов Д.С. ТRENДI ТА ТЕНДЕНЦІЇ В УПРАВЛІННІ СУБ'ЄКТАМИ ПІДПРИЄМНИЦТВА НА ЗАСАДАХ СТАЛОГО РОЗВИТКU	236

Соколова А.М., Рубан В.В. АДАПТИВНІСТЬ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ УКРАЇНИ.....	238
Харазішвілі Ю.М., Ляшенко В.І., Рогоза М.Є. СИСТЕМА ІНДИКАТОРІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНАЛЬНОГО РІВНЯ	241
Цвілій С.М. ПОВОЄННЕ ВІДНОВЛЕННЯ ТА СТАЛИЙ РОЗВИТОК ІНДУСТРІЇ ТУРИЗMU В РЕГІОНАХ УКРАЇНИ.....	244
Секція 4. Кооперація, мале та середнє підприємництво: розвиток, соціально-економічні проблеми, перспективи.	248
Alisa Dudenko IMPACT OF EU POLICIES ON MARKETING STRATEGIES OF LITHUANIA BUSINESS	248
Богацька Н.М. МЕХАНІЗМ СТИМУЛОВАННЯ ПРАЦІ ПЕРСОНАЛА НА ПІДПРИЄМСТВІ	255
Зима М.О. СТАН ТА ДИНАМІКА РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОГО МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ	258
Кравчук Н.О., Сліпко Ю.С., Бучко С.М. НАПРЯМИ ЗМІЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	261
Левковець Н.П. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ПРИБУТКУ ТА РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	264
Палига А.В., Бурбела А. Л. ВПЛИВ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ПІДГОТОВКУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	266
Перебийніс В. І., Федірець О. В., Вітрюк Н. М. УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ СУБ'ЄКТІВ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА: СУТНІСТЬ, ФУНКЦІЇ, ПРИНЦИПИ, ЕФЕКТИВНІСТЬ	268
Питель Л.Д., Муха Р.А. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЗАКЛАДІВ ЗДОРОВОГО ХАРЧУВАННЯНА РИНКУ РЕСТОРАННИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ	274

Секція 5. Промислова політика у частині підготовки кадрів	277
Антонюк В.П. КАДРОВІ ПРОБЛЕМИ ПРОМИСЛОВОСТІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ	277
Коритько Т. Ю. ЗМІНА РОЛІ ЛЮДСЬКИХ РЕСУРСІВ В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ЗМІН	279
Новак І.М. РОЗВИТОК СТІЙКИХ ПІДПРИЄМСТВ ДЛЯ ПОВОЄННОЇ РОЗБУДОВИ УКРАЇНИ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОМИСЛОВОСТІ РОБОЧОЮ СИЛОЮ	282
Новікова О.Ф. ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПРОМИСЛОВОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОМИСЛОВОСТІ РОБОЧОЮ СИЛОЮ	288
Палига А.В., Бурбела А. Л. РОЛЬ ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ НА ФІНАНСОВОМУ РИНКУ В РАННЬОМУ ВИЯВЛЕННІ КРИЗОВИХ СИТУАЦІЙ.....	294
Панькова О.В., Касперович О.Ю., Красуліна Я.Є. ПРО СТВОРЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ БАЗИ ДЛЯ РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМ КАДРОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІТЧИЗНЯНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ.....	297

2. Глобальний індекс стартап-екосистем 2021 / StartupBlink. – URL: <https://www.startupblink.com>.
3. Global Startup Ecosystem Index 2024: Ukraine in the Top 50. – URL: <https://usf.com.ua/en/global-startup-ecosystem-index-2024-ukraine-in-the-top-50/>.
4. Україна потрапила в топ-35 найбільших стартап-країн світу. Бізнес. – URL: <https://www.business.ua/>.

Дениско О.В., Кононенко О.А., Кононенко Ж.А. ТЕНДЕНЦІЇ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ АКТИВНОСТІ

О.В. Дениско, старший викладач

О.А. Кононенко, аспірант

Ж.А. Кононенко, к.е.н., доцент

Полтавський університет економіки і торгівлі

ТЕНДЕНЦІЇ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ АКТИВНОСТІ

У нинішніх умовах, що склалися в Україні, прогресивна частина суспільства усвідомлює важливість розвитку цивілізованого підприємництва для відновлення економічного потенціалу країни. Підприємницька діяльність поступово стає основною формою зайнятості для значної частини населення, слугуючи важливою ланкою, що об'єднує суспільство та державу. Вона допомагає українським підприємцям подолати бар’єри при виході на світові ринки, що є необхідним для підтримки національної економіки, особливо в умовах воєнного стану. Особливо важливим є той факт, що навіть під час війни економічно активна частина населення країни активно ініціює підприємницьку діяльність, часто в формі додаткової зайнятості, поєднуючи її з основною трудовою діяльністю. Це дозволяє не тільки адаптуватися до складних умов, а й забезпечувати економічну стійкість на рівні домогосподарств і підприємств.

Підприємницька активність безпосередньо впливає на ключові макроекономічні показники країни. Вона сприяє зростанню валового внутрішнього продукту (ВВП), створенню нових робочих місць, виконанню соціальних програм, формуванню платоспроможного попиту та збільшенню надходжень до державного бюджету. Тому підтримка та стимулювання підприємництва в умовах воєнного часу є важливим елементом для економічного відродження України [3].

Рівень ефективності підприємництва є важливим індикатором стану економіки країни, і цей показник здебільшого вимірюється через кількість активних суб'єктів господарювання. Цей показник має велике значення, оскільки він безпосередньо впливає на кількість робочих місць, створення нових виробничих потужностей, розвиток інфраструктури та інші макроекономічні параметри, що відображають загальний стан економіки.

Організаційні передумови полягають у створенні і вдосконаленні інфраструктури, що забезпечує безперешкодне функціонування підприємств на різних етапах їх розвитку. Від ефективної організації діяльності підприємства, включаючи фінансові, кадрові, матеріальні та інформаційні ресурси, залежить здатність бізнесу адаптуватися до швидко змінюваного економічного середовища. Економічно успішні підприємства здатні забезпечувати належне управління всіх процесів, від стратегічного планування до оперативного виконання, що гарантує безперервність їх роботи та стійкість до ризиків. Важливими аспектами є розвиток ринкових інструментів, таких як фінансові послуги, страхування, кредитування, що дозволяють підприємствам знижувати операційні витрати та підвищувати ефективність їх діяльності. Крім того, розвиток логістики та транспортної інфраструктури дозволяє підприємствам ефективно виходити на нові ринки, а також оптимізувати витрати на виробництво та розподіл товарів [4].

Економічні передумови для розвитку підприємництва включають як макроекономічні, так і мікроекономічні фактори. До макроекономічних умов належать рівень економічної стабільності, інфляція, процентні ставки, політика держави щодо підтримки підприємництва, а також наявність стимулів для інвестицій. Стратегічне спрямування економічної політики має визначати, які галузі та сектори мають найбільший потенціал для розвитку та потребують особливої уваги. Мікроекономічні передумови включають безпосередньо економічні умови для ведення бізнесу, такі як вартість ресурсів (робочої сили, сировини, енергії), рівень конкуренції, інноваційність підприємств, доступ до технологій, а також рівень підприємницької культури в регіонах. Стабільна економічна ситуація та доступ до фінансування сприяють розвитку малих і середніх підприємств, що є основним двигуном економічного зростання.

Соціально-політичні умови є важливими для створення сприятливого клімату для підприємницької діяльності, адже саме вони формують рівень довіри до державних інститутів, політичну стабільність та готовність бізнесу до інвестицій. Сприятливий політичний клімат включає ефективну боротьбу з корупцією, стабільність правового середовища, а також наявність стимулів

для інноваційного розвитку. У свою чергу, соціальні умови визначають, наскільки підприємці готові інвестувати в нові ідеї, адже для цього потрібно мати підтримку на всіх рівнях – від місцевих органів влади до центральних урядових структур. Інклузивна соціальна політика, що включає підтримку молодих підприємців, жінок у бізнесі, а також безробітних, дозволяє значно підвищити рівень підприємницької активності серед різних соціальних груп. Забезпечення рівних можливостей для всіх громадян є важливою складовою розвитку підприємництва, що в свою чергу підвищує соціальну відповідальність бізнесу [5].

Таким чином, для розвитку підприємництва необхідно забезпечити комплексний підхід, що включає юридичні, організаційні, економічні, соціально-політичні та психологічні передумови, які в сукупності сприяють створенню стабільного і прозорого середовища для підприємницької діяльності. Тільки так можна досягти значних економічних результатів, що матимуть позитивний вплив на розвиток національної економіки [4].

Рівень підприємницької активності вимірюється через кількість суб'єктів господарювання, які функціонують протягом звітного періоду, що визначає ефективність розвитку підприємництва в країні (табл. 1).

Таблиця 1
Динаміка кількості підприємств в Україні протягом 2015-2022 pp.

Рік	Всього підприємств, одиниць	Ланцюговий темп приросту, %	Юридичних осіб, одиниць	% до загальної кількості одиниць	Фізичних осіб-підприємців, одиниць	% до загальної кількості одиниць
2015	1974439	-	343561	17,4	1630878	82,6
2016	1865631	-5,5	306470	16,4	1559161	83,6
2017	1805144	-3,2	338341	18,7	1466803	81,3
2018	1839672	1,9	355965	19,3	1483707	80,7
2019	1941701	5,5	386073	19,8	1561028	80,2
2020	1973652	1,6	406915	20,6	1561028	79,4
2021	1956320	-0,8	370970	18,9	1586650	81,1
2022	2615347	33,7	467434	17,9	1634475	82,1

Джерело: [1, 2].

Згідно з даними таблиці 2, розподіл підприємців за видами економічної діяльності дозволяє детально оцінити рівень підприємницької активності в різних секторах економіки. Такий аналіз є необхідним для визначення найбільш активних та потенційно перспективних сфер для подальшого

розвитку підприємництва в Україні. Зростання кількості суб'єктів господарювання в окремих галузях може бути обумовлене різними чинниками, такими як зміни у споживчих перевагах, інвестиційна привабливість, розвиток технологій або державна підтримка певних секторів. Наприклад, найбільше зростання спостерігається в галузі торгівлі, що вказує на стабільний попит на споживчі товари та послуги. Також суттєве зростання спостерігається в сфері послуг, що є результатом збільшення попиту на такі послуги, як фінансові консультації, обслуговування, медичні послуги тощо. Водночас, зменшення кількості підприємців у деяких галузях, таких як будівництво, може свідчити про певні економічні труднощі або відсутність підтримки на рівні держави, що обмежує розвиток малого та середнього бізнесу в цих сферах.

Завдяки такому аналізу можна визначити найбільш успішні та перспективні напрямки для розвитку підприємницької діяльності, що, у свою чергу, дасть можливість спрямувати ресурси на підтримку таких секторів, що сприятиме загальному економічному зростанню країни (табл. 2).

Таблиця 2
Динаміка кількості діючих суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності в Україні за 2010-2022 рр.

Показник	Роки		
	2010	2015	2022
Усього	1203492	1974439	1973652
Сільське господарство	37835	79274	88323
Лісове господарство та лісове мисливство	633	2443	2594
Промисловість	127503	135149	126697
Будівництво	91457	51582	62752
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автомобільних засобів і мототехніки	324368	989064	936872
Транспорт, складське господарство, поштові та кур'єрські послуги	42642	153503	180632
Інформація та телекомунікації	-	116136	234158
Фінансова та страхова діяльність	18477	12381	102251
Операції з нерухомим майном	177090	94077	95809
Професійна, наукова та технічна діяльність	-	131035	140374
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	52172	47361	53735

Освіта	46311	10873	16733
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	34699	21683	37583
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	178511	14857	17347
Надання інших видів послуг	-	89908	116416

Джерело: [1, 2].

З даних, приведених у таблиці 2, можна зробити висновок, що за останні 12 років підприємницька активність зросла на 117,3 %. При цьому, якщо взяти за звітний рік 2020, то відносно базового 2010 року рівень підприємницької активності зріс на 64 %. Отже, основне зростання цього показника спостерігалося за останні два роки. Аналізуючи тенденції зростання підприємницької активності за видами економічної діяльності, можна виділити кілька ключових напрямків.

У сфері мистецтво, спорт, розваги та відпочинок спостерігається динаміка зростання у 3 рази. Важливо зазначити, що у звітному 2022 році в цій сфері відбувся значний прорив. У попередні роки, зокрема з 2015 по 2010 рр., середньорічний приріст не перевищував 2 %. Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність зросли на 183,1 %. Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування – на 155,1 %. Фінансова та страхова діяльність – на 86,3 %. Ці зміни відображають швидке розширення підприємницької діяльності в ряді ключових секторів економіки, що може бути пов'язано з адаптацією до нових умов і потреб ринку, особливо в умовах нестабільності та змін, спричинених пандемією та іншими економічними викликами.

З моменту повномасштабного вторгнення країни-агресора в Україну підприємницька активність в країні мала позитивні показники, а саме зареєстровано майже 150 тисяч нових бізнесів, з яких 132 тисячі – це фізичні особи-підприємці. Зростання кількості реєстрацій нових бізнесів свідчить про незважаючи на обставини, бажання українців підтримувати власний бізнес та створювати нові робочі місця. Наприклад, у перший тиждень серпня 2022 року було зафіксовано найбільший показник – 5306 нових фізичних осіб-підприємців. Для порівняння, в останній мирний тиждень перед вторгненням цей показник складав 5230 нових ФОП. Особливо цікавим є аналіз напрямків діяльності малого та середнього бізнесу, який зазнав значних змін з 24 лютого 2022 року. За даними на кінець серпня 2022 року, найбільшу кількість нових реєстрацій здійснюють підприємці, що займаються роздрібною та оптовою торгівлею. Торгівля завжди є одним з найбільш стійких напрямків бізнесу в

періоди економічних труднощів, адже забезпечує базові потреби населення. Зокрема, в останні роки спостерігається активне зростання частки ФОПів у сфері соціальних послуг, роздрібної торгівлі, а також у діяльності громадських організацій.

Крім того, зміни в підприємницькій активності є результатом багатьох факторів, зокрема державної підтримки бізнесу, яка має вирішальне значення в умовах війни. Спрощення умов ведення бізнесу та запуск програми «eРобота», у рамках якої надаються гранти на розвиток бізнесу або на відкриття власної справи, допомогли підприємцям отримати необхідні ресурси для старту нових проектів. Крім того, безвідсоткові кредити в рамках урядової програми «5-7-9» дозволили багатьом підприємцям адаптуватися до нових умов і забезпечити розвиток своїх бізнесів. Водночас, на міжнародному рівні також спостерігаються зміни у підприємницькій активності через вплив пандемії та інших негативних факторів. За даними Global Entrepreneurship Monitor, проведеного в 2021-2022 роках, жодна економіка не змогла уникнути негативних наслідків пандемії для рівня підприємницької активності. Проте ступінь впливу цих факторів на різні країни сильно відрізняється [1, 2].

У 22 з 47 економік більше половини респондентів зазначили, що пандемія зменшила їхні доходи. Такі країни, як Норвегія, Нідерланди та Швеція, зазнали зниження доходів на 11 %, 18 % та 21 % відповідно, в той час як у країнах з перехідними економіками, таких як Казахстан (93 %), Колумбія (77 %) і Єгипет (76 %), зниження доходів було набагато більш значним. Це підкреслює різницю в стійкості різних економік до зовнішніх шоків. Водночас, однією з найбільш позитивних тенденцій є високий рівень підприємницької активності в країнах, що на ранніх етапах пандемії продемонстрували великий попит на нові підприємницькі ініціативи. Наприклад, Домініканська Республіка стала однією з лідерів у підприємницькій активності, що свідчить про стійкість економіки та ініціативність місцевих підприємців. ТЩо стосується України, то на жаль, через нестабільну ситуацію та наявність військових дій, вона не увійшла до переліку країн, охоплених дослідженням Global Entrepreneurship Monitor. Однак, аналізуючи тенденції на національному рівні, можна відзначити, що незважаючи на війну, українці продовжують активно започатковувати нові бізнеси, що є позитивним індикатором стійкості економіки до зовнішніх викликів [1, 3].

Аналізуючи рівень підприємницької активності на кінець 2023 року, можна очікувати стабілізацію і поступове зменшення темпів зростання. Як показує метод екстраполяції, приріст на кінець 2024 року може скласти

близько 1,3%, що відповідає більш помірним темпам після пікових значень. Ці дані є логічними, враховуючи, що після початкового бурхливого зростання в умовах війни, підприємці та державні інститути адаптуються до нових умов і бізнес починає стабілізуватися. Проте важливо зазначити, що такі показники є достатньо умовними, оскільки на рівень підприємницької активності можуть вплинути як економічні фактори, так і політичні та соціальні умови, зокрема зміни в законодавстві, державна підтримка бізнесу, розвиток інфраструктури та стабільність на фронті. Тому зростання підприємництва може коливатися залежно від зовнішніх та внутрішніх змін.

Список використаних джерел

1. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань. URL: <https://nais.gov.ua/p/ediniy-derjavniy-reestr-yuridichnih-osib-fizichnih-osib-pidpriemtsiv-ta-gromadskikh-formuvan>
3. Кононенко Ж. А., Вітоніченко Я. В., Кононенко О. А. Розвиток підприємницької діяльності в контексті формування цифрової економічної політики. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління, 2023. (8). <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-8-04-03>
4. Кужим В.А., Кононенко Ж.А. Ділова активність підприємства. Матеріали ХІІІ Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Економіка сьогодні: проблеми моделювання та управління». 2023. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/13359/1/%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BD%D0%BD%D0%BD%D0%BD%D0%BA%D0%BE%2C%20%D0%96%D0%90.pdf>
5. Семенова М. Економіка України: стан та перспективи розвитку. Матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф., 19-20 травня 2022 р. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/12739/1/%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BD%D0%BD%D0%BD%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%96%D0%90%2C350-354.pdf>

Захарченко Л.А. , Самотюк Т.О. ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ЗМІН

Л.А. Захарченко, к.е.н., професор,

Самотюк Т.О., магістр,

Національний університет «Одеська політехніка»

НАУКОВЕ ВИДАННЯ
ЕКОНОМІКА СЬОГОДНІ: ПРОБЛЕМИ
МОДЕЛЮВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ

МАТЕРІАЛИ
XIV Міжнародної науково-практичної інтернет-
конференції